

FISAE Newsletter

553

05.04.2026

Liebe Exlibrisfreunde

In der Zeitschrift Graphische Kunst gibt es einen sehr interessanten Artikel von Oleg Derhachov über Graphiker in der Ukraine, den er auf meinen Wunsch für die Leser des FISAE Newsletters zugeschnitten hat.

Oleg Derhachov teilte die Informationen von Graphia auf Facebook wie folgt: Exlibris-Treffen in der Galerie Epreuve d'Artiste in Antwerpen am Samstag, den 7. März. Sehr gemütlich, sehr entspannt! / Parallel dazu eine Ausstellung mit Exlibris-Arbeiten von Rita Vandevorst und Mykhailo Drimaylo, die noch bis zum 22. März zu sehen ist.

Mariana Myroshnychenko berichtet aus der Ukraine über die internationale online Präsentation des Buches von Sakamoto über die Exlibris der Ukraine nach dem 24. Februar 2022.

Dear Ex Libris Friends

In the magazine Graphische Kunst there is a very interesting article by Oleg Derhachov about graphic artists in Ukraine, which he has tailored for the readers of the FISAE Newsletter at my request.

Oleg Derhachov shared the information from Graphia on Facebook as follows: Ex libris meeting in Gallery Epreuve d'Artiste in Antwerp on Saturday March 7th. Very cosy, very relaxed! / At the same time an exhibition of the ex libris work made by Rita Vandevorst and Mykhailo Drimaylo, which can be visited until March 22nd.

Mariana Myroshnychenko reports from Ukraine on the online international presentation of Sakamoto's book on the ex libris of Ukraine after February 24, 2022.

Chers amis d'Ex Libris,

Dans la revue Graphische Kunst, vous trouverez un article très intéressant d'Oleg Derhachov sur les graphistes en Ukraine, qu'il a adapté à ma demande pour les lecteurs de la newsletter de la FISAE

Oleg Derhachov a partagé l'information de Graphia sur Facebook : Rencontre autour d'ex-libris à la Galerie Epreuve d'Artiste à Anvers le samedi 7 mars. Ambiance très conviviale et détendue ! / Parallèlement, une exposition des ex-libris réalisés par Rita Vandevorst et Mykhailo Drimaylo est visible jusqu'au 22 mars.

Mariana Myroshnychenko nous fait un compte rendu depuis l'Ukraine de la présentation internationale en ligne du livre de Sakamoto sur les ex-libris de l'Ukraine après le 24 février 2022.

Cari amici dell'Ex Libris

Sulla rivista Graphische Kunst c'è un articolo molto interessante di Oleg Derhachov sui grafici in Ucraina, che ha adattato per i lettori della Newsletter FISAE su mia richiesta.

Oleg Derhachov ha condiviso le informazioni di Graphia su Facebook come segue: Incontro di ex libris alla Galleria Epreuve d'Artiste di Anversa sabato 7 marzo. Molto accogliente, molto rilassato! / Contemporaneamente, una mostra di ex libris realizzati da Rita Vandevorst e Mykhailo Drimaylo, visitabile fino al 22 marzo.

Mariana Myroshnychenko ci aggiorna dall'Ucraina sulla presentazione internazionale online del libro di Sakamoto sugli ex libris dell'Ucraina, che si terrà dopo il 24 febbraio 2022.

Estimados amigos de Ex Libris:

En la revista Graphische Kunst hay un artículo muy interesante de Oleg Derhachov sobre los artistas gráficos en Ucrania, que ha adaptado para los lectores del boletín FISAE a petición mía.

Oleg Derhachov compartió la información de Graphia en Facebook de la siguiente manera: Reunión de ex libris en la Galería Epreuve d'Artiste de Amberes el sábado 7 de marzo. ¡Un ambiente muy acogedor y relajado! / Simultáneamente, se presentará una exposición de las obras de ex libris de Rita Vandevorst y Mykhailo Drimaylo, que podrá visitarse hasta el 22 de marzo.

Mariana Myroshnychenko informa desde Ucrania sobre la presentación internacional en línea del libro de Sakamoto sobre los ex libris de Ucrania después del 24 de febrero de 2022.

Drodzy Przyjaciele Ex Librisu

W magazynie Graphische Kunst znajduje się bardzo interesujący artykuł Olega Dergaczowa o grafikach na Ukrainie, który na moją prośbę przygotował dla czytelników Biuletynu FISAE.

Oleg Derhachov udostępnił informację z Graphii na Facebooku: Spotkanie z ekslibrisami w Galerii Epreuve d'Artiste w Antwerpii w sobotę 7 marca. Bardzo przytulnie, bardzo swobodnie! / W tym samym czasie odbędzie się wystawa ekslibrisów Rity Vandevorst i Mychajła Drimajły, którą można zwiedzać do 22 marca.

Mariana Myroshnychenko relacjonuje z Ukrainy międzynarodową prezentację online książki Sakamoto o ekslibrisach Ukrainy po 24 lutego 2022 r.

Шановні друзі-екслібриси!

У журналі Graphische Kunst є дуже цікава стаття Олега Дергачова про художників-графіків в Україні, яку він адаптував для читачів інформаційного бюлетеня FISAE на моє прохання.

Олег Дергачов поділився інформацією з Graphia у Facebook: Зустріч екслібрисів у галереї Epreuve d'Artiste в Антверпені в суботу, 7 березня. Дуже затишно, дуже розслаблено! / В той же час відкриється виставка екслібрисів Ріти Вандеворст та Михайла Дрімайла, яку можна відвідати до 22 березня.

Мар'яна Мирошниченко розповідає з України про міжнародну онлайн-презентацію книги Сакамото про екслібрис України після 24 лютого 2022 року.

Уважаемые друзья Ex Libris!

В журнале Graphische Kunst опубликована очень интересная статья Олега Дергачова о графических художниках Украины, которую он по моей просьбе подготовил специально для читателей информационного бюллетеня FISAE.

Олег Дергачов поделился информацией от Graphia на Facebook следующим образом: Встреча экслибрисов в галерее Epreuve d'Artiste в Антверпене в субботу, 7 марта. Очень уютно, очень непринужденно! / Тем временем проходит выставка работ в жанре экслибриса, созданных Ритой Вандеворст и Михаилом Дримайло, которую можно посетить до 22 марта.

Мариана Мирошниченко сообщает из Украины о международной онлайн-презентации книги Сакамото об экслибрисе Украины после 24 февраля 2022 года.

親愛的Ex Libris朋友們

《Graphische Kunst》雜誌刊登了Oleg Derhachov撰寫的一篇關於烏克蘭平面藝術家的精彩文章，應我的要求，他特地為FISAE通訊的讀者們撰寫了這篇文章。

Oleg Derhachov 在 Facebook 上分享了 Graphia 的以下資訊：3 月 7 日星期六，在安特衛普的 Gallery Epreuve d'Artiste 畫廊將舉辦藏書票聚會。氛圍溫馨輕鬆！ / 同時，也將舉辦 Rita Vandevorst 和 Mykhailo Drimaylo 的藏書票作品展，展期至 3 月 22 日。

Mariana Myroshnychenko 從烏克蘭報道了坂本龍一關於烏克蘭藏書票的書籍在 2022 年 2 月 24 日之後的線上國際發表會。

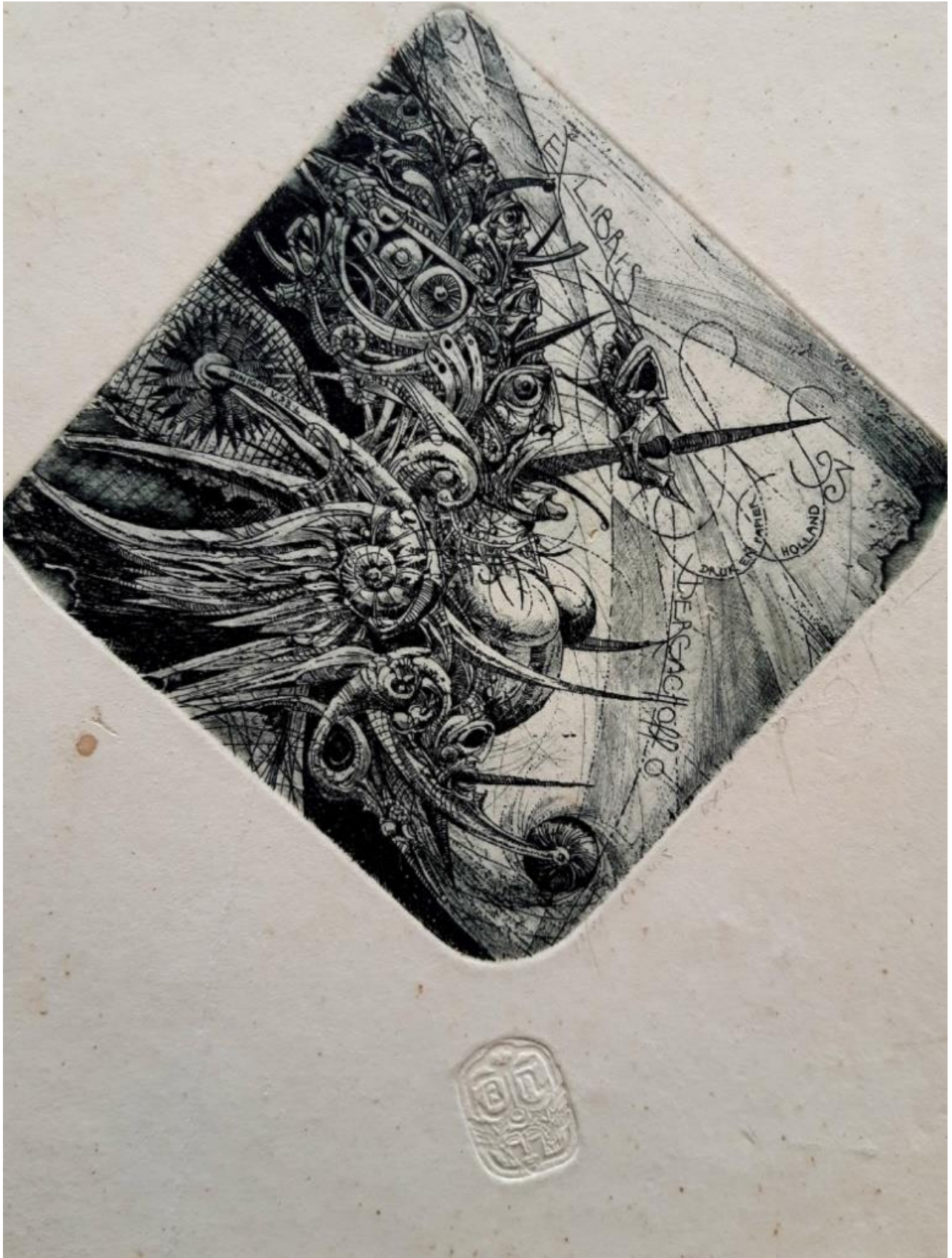
Ex Librisの皆様

雑誌『Graphische Kunst』に、オレグ・デルガチヨフ氏によるウクライナのグラフィック・アーティストに関する非常に興味深い記事が掲載されています。これは私の依頼により、FISAEニュースレターの読者向けに編集されたものです。

オレグ・デルハチヨフは、Graphiaからの情報をFacebookで次のようにシェアしました。3月7日（土）、アントワープのギャラリー・エプルーフ・ダルティストで蔵書整理会を開催します。とてもアットホームで、リラックスした雰囲気でした！

同時に、リタ・ヴァンデヴォルストとミハイロ・ドリマイロによる蔵書整理作品展も開催されます。3月22日までご覧いただけます。

マリアナ・ミロシュニチェンコは、2022年2月24日以降に開催される坂本氏のウクライナの蔵書票に関する著書のオンライン国際プレゼンテーションについて、ウクライナから報告する。

Volodymir Pinigin
(one of Oleg Degachow's teachers from the Printing Academy)

MAGIC CRAFTSMANSHIP OF UKRAINIAN GRAPHIC SCHOOL.

I will try to represent in this short article those artists, whom I have met in person during my stay in Lviv from 1979 till 2005. That period was very important for my future artists career and those people helped me to achieve an experience in artists craftsmanship.

The main distinguishing features of Ukrainian graphic art, based on solid academically base, are- lyrical romanticism, philosophy and deep national routes. Those things brilliantly work with virtuoso mastery of graphic techniques.

The history of Ukrainian graphic art has deep, centuries old roots. Ukrainian graphic art developed in several directions- book graphics and illustration, industrial design, poster art and stand- along exhibition graphics.

The Lviv Academy of Printing, which all the artists mentioned in this article, graduated from, trained about 40 students each year. They studied classical drawing, composition, printmaking techniques and book printing production. Our professors were well known graphic artists- Yury

Tcharyshnikov, Ivan Ostafijchuk, Bohdan Pikulicki, Volodymur Pinigin, Zenoviy Ketzalo, Victoria Kovalchuk and others.

Before the war began in 2022, there were three artistic lithographic studios - at the State University, at the Artist's Union building and one in the Academy of Printing. Today only one remains- in the Academy of Printing, which is running by the Head of Graphic Art Department Serhej Ivanov.

The purpose of my article is to introduce the art of the Ukrainian ex libris and small graphic forms, in which most of my friends and colleagues work. The advantage of ex libris art is that an Artist can participate in international competitions and printmaking exhibitions with signed copies of their works without risking the loss of large and valuable originals of their works.

In the following I would like to briefly introduce some of the artists whose works are represented in this article:

SERHIJ KHRAPOV's works captivate with their high craftsmanship and illustrative expressiveness. Humor and grotesque elements are typical features of his ex libris. Lives and works in Lviv.

OLEG DENYSENKO's are characterized by a strict sense of composition and love for handwritten scripts, which often appear as decorative background in his graphics. He works with classical techniques such as etching, painting on wood and sculpture. His interest in numismatics is reflected in the style of his works, which resemble ancient coin imaginary. Oleg is a winner of numerous graphic art competitions all around the World.

KOSTIANTYN KALYNOVICH is an admirer of the Old Masters such as Breugel, Durer and Bosch. His extraordinarily delicate and almost microscopically precise depiction of de-

Oleg Derhachov

tails is truly impressive. He works exclusively with the technique of fine etching and dry point.

His oil and watercolor paintings were exhibited all around the Europe. Fineness and precision are characteristic of his artist's style. Lives and works in Kiev since the Russian invasion war in his native Lugansk started in 2013.

ROMAN ROMANYSHYN works in the genre or sculpture, painting, color etching. He masterly incorporates national Ukrainian folk style in to his ex libris and graphics. His graphic works are characterized by strict decorative composition and warm color palette. He made s big contribution in training young artists, such as his student Mykhailo Drymailo.

MYKHAILO DRYMAILO is a younger generation successful artist, who works in Printing Academy as a Chief of Printing Atelier. He is a successor of his art teacher Roman Romanyshyn.

Mykhailo develops Ukrainian and Japanese folk traditions, based on color experiment and decorative composition.

KOSTIANTYN ANTIUKHIN

lives and works in Kiev. His numerous depictions of legendary and fantasy women in ex libris combine mythology and mysticism. The abundance of details and the combination of various graphic techniques in his etchings make them true masterpieces of graphic art. He works with high precision, focusing on tiny details, following traditions of Old Masters.

OLEG DERHACHOV

I have to say, that experiment and classical tradition was always keep my attention while creating my artworks.

Ex libris is one of my preferences in art, but I love also bronze sculpture, painting and book illustration.

I often use grotesque characters and humor in my book plates. I am following techniques and methods of Old Masters. I live and work in France since 2019.

SERHEJ IVANOV

Dean of Graphic Department of Lviv Printing Academy. Artist who works in different techniques, such as etching, bronze sculpture and painting. His favorite themes are literature, mythology, Ukrainian history.

Serhej sharing his experience with younger generation, students of Graphic Department since 2000.

Oleg Denysenko

Magische Handwerkskunst der ukrainischen Grafikschule.

In diesem kurzen Artikel möchte ich jene Künstler vorstellen, die ich während meines Aufenthalts in Lemberg von 1979 bis 2005 persönlich kennengelernt habe. Diese Zeit war sehr prägend für meine spätere künstlerische Laufbahn, und diese Menschen halfen mir, Erfahrungen im künstlerischen Handwerk zu sammeln.

Die Hauptmerkmale der ukrainischen Grafik, die auf einer soliden akademischen Grundlage ruht, sind lyrische Romantik, Philosophie und tiefe nationale Wurzeln. Diese Elemente verbinden sich auf brillante Weise mit virtuoser Beherrschung der grafischen Techniken. Die Geschichte der ukrainischen Grafik reicht Jahrhunderte zurück. Sie entwickelte sich in verschiedene Richtungen – Buchgrafik und Illustration, Industriedesign, Plakatkunst und Ausstellungsgestaltung. Die Lemberger Druckakademie, an der alle in diesem Artikel erwähnten Künstler ihren Abschluss machten, bildete jährlich etwa 40 Studenten aus. Sie studierten klassisches Zeichnen, Komposition, Drucktechniken und Buchdruck. Unsere Professoren waren bekannte Grafiker – Juri Tscha-rychnikow, Iwan Ostafijtschuk, Bohdan Pikulicki, Wolodymur Pinigin, Zenowij Ketzalo, Wikto Kowaltschuk und andere.

Vor Kriegsbeginn 2022 gab es drei künstlerische Lithografie-Werkstätten: eine an der Staatlichen Universität, eine im Gebäude des Künstlerverbands und eine an der Akademie für Druckgrafik. Heute existiert nur noch eine – an der Akademie für Druckgrafik, die vom Leiter des Fachbereichs Grafik, Serhej Iwanow, geleitet wird.

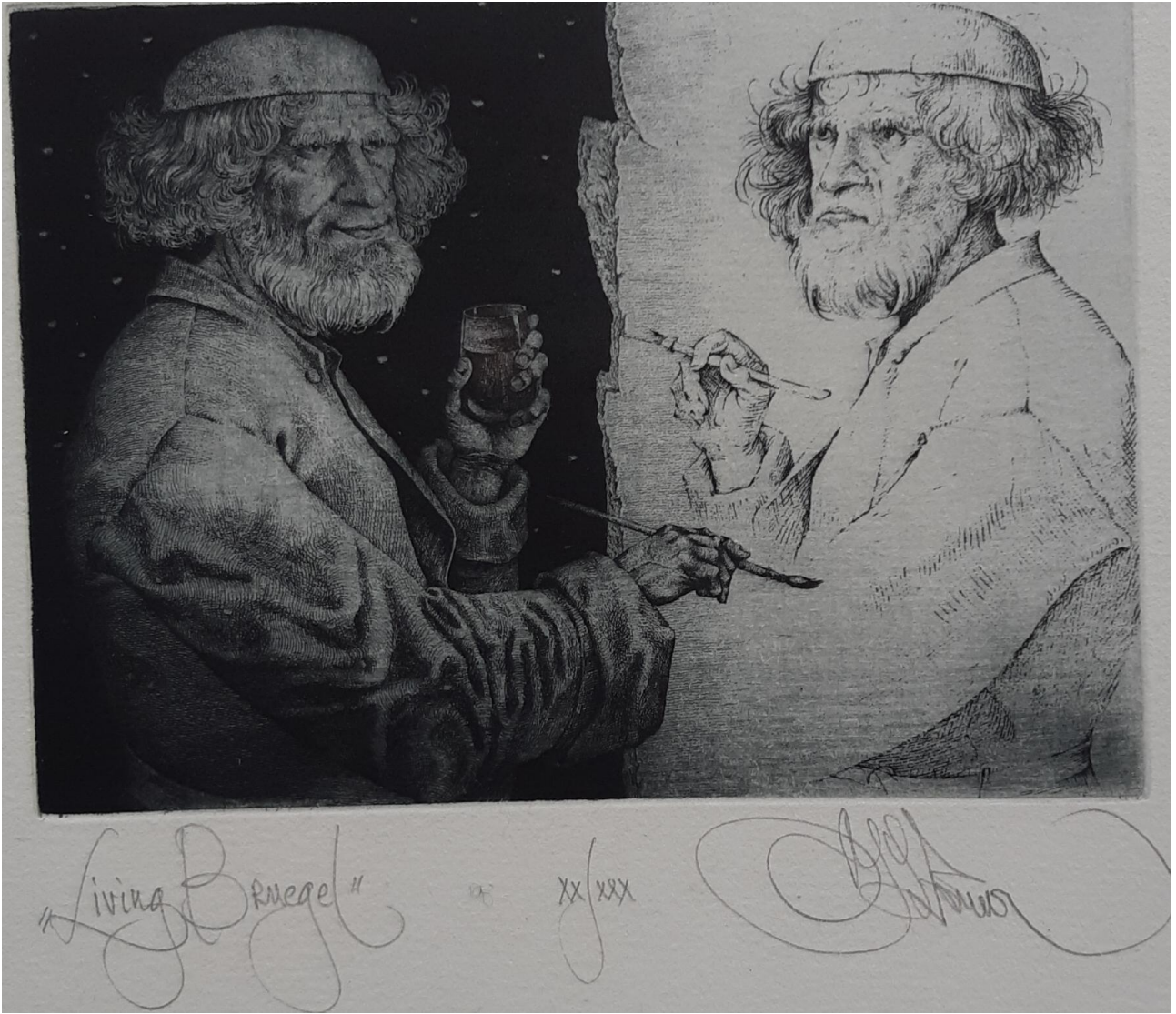
Ziel dieses Artikels ist es, die Kunst des ukrainischen Exlibris und der kleinformatischen Grafik vorzustellen, mit der die meisten meiner Freunde und Kollegen arbeiten. Der Vorteil der Exlibris-Kunst liegt darin, dass Künstler mit signierten Kopien ihrer Werke an internationalen Wettbewerben und Druckgrafikausstellungen teilnehmen können, ohne den Verlust großer und wertvoller Originale zu riskieren.

Im Folgenden möchte ich einige der Künstler kurz vorstellen, deren Werke in diesem Artikel vertreten sind:

Die Werke von Serhij Khrapov bestechen durch ihre hohe handwerkliche Perfektion und ausdrucksstarke Illustration. Humor und groteske Elemente sind typisch für seine Exlibris. Er lebt und arbeitet in Lemberg.

Die Arbeiten von Oleg Denysenko zeichnen sich durch ein strenges Kompositionsgefühl und seine Vorliebe für Handschriften aus, die oft als dekorativer Hintergrund in seinen Grafiken dienen. Er arbeitet mit klassischen Techniken wie Radierung, Holzmalerei und Bildhauerei. Sein Interesse an Numismatik spiegelt sich im Stil seiner Werke wider, die an antike Münzen erinnern. Oleg ist Preisträger zahlreicher Grafikwettbewerbe weltweit.

Kostiantyn Kalynovich ist ein Bewunderer der Alten Meister wie Breugel, Dürer und Bosch. Seine außergewöhnlich feine und fast mikroskopisch präzise Detailwiedergabe ist wahrhaft beeindruckend. Er arbeitet ausschließlich mit der Technik der Feinradierung und der Kaltnadelradierung. Seine Öl- und Aquarellgemälde wurden in ganz Europa ausgestellt. Feinheit

Konstantyn Kalynovich

und Präzision sind charakteristisch für seinen künstlerischen Stil. Lebt und arbeitet seit Beginn des russischen Einmarsches in seiner Heimatstadt Luhansk im Jahr 2013 in Kiew.

ROMAN ROMANYSHYN arbeitet in den Bereichen Bildhauerei, Malerei und Farbradierung. Er integriert meisterhaft ukrainische Volkskunst in seine Exlibris und Grafiken. Seine Grafiken zeichnen sich durch strenge dekorative Komposition und eine warme Farbpalette aus.

Er hat einen bedeutenden Beitrag zur Ausbildung junger Künstler geleistet, darunter sein Schüler Mykhailo Drymailo.

MYKHAILO DRYMAILLO ist ein erfolgreicher Künstler der jüngeren Generation und leitet die Druckwerkstatt an der Druckakademie. Er ist der Nachfolger seines Kunstlehrers Roman Romanyshyn.

Mykhailo entwickelt ukrainische und japanische Volkstraditionen weiter, basierend auf Farbsperimenten und dekorativer Komposition.

KOSTIANTYN ANTIUKHIN lebt und arbeitet in Kiew. Seine zahlreichen Darstellungen legendärer und fantastischer Frauen in Exlibris verbinden Mythologie und Mystik. Die Fülle an Details und die Kombination verschiedener grafischer Techniken in seinen Radierungen machen sie zu wahren Meisterwerken der Grafik. Er arbeitet mit höchster Präzision, konzentriert sich auf kleinste Details und folgt dabei der Tradition der Alten Meister.

OLEG DERHACHOV

Ich muss sagen, dass mich Experimentierfreude und klassische Tradition bei der Entstehung meiner Kunstwerke stets begleitet haben. Exlibris gehören zu meinen bevorzugten Kunstformen, aber ich liebe auch Bronzeskulpturen, Malerei und Buchillustration. In meinen Exlibris verwende ich oft groteske Figuren und Humor. Ich orientiere mich an den Techniken und Methoden der Alten Meister. Seit 2019 lebe und arbeite ich in Frankreich.

SERHEJ IVANOV

Dekan der Grafikabteilung der Druckakademie Lwiw. Künstler, der mit verschiedenen Techniken wie Radierung, Bronzeskulptur und Malerei arbeitet. Seine Lieblingsthemen sind Literatur, Mythologie und die ukrainische Geschichte.

Seit dem Jahr 2000 gibt Serhej seine Erfahrungen an die jüngere Generation, die Studierenden der Grafikabteilung, weiter.

Fools never know
where they be well
and
they rush in there
angels fear to
tread

32/40 "FOOLISH VOYAGE" E-34518 2-1-2001

Andrij Kens

L'Art Artisanal de l'École Graphique Ukrainienne

Dans ce court article, je tenterai de présenter les artistes que j'ai rencontrés personnellement lors de mon séjour à Lviv, de 1979 à 2005. Cette période fut déterminante pour mon parcours artistique et ces personnes m'ont permis d'acquérir une précieuse expérience dans le domaine.

L'art graphique ukrainien, fondé sur une solide formation académique, se caractérise principalement par un romantisme lyrique, une dimension philosophique et un profond ancrage national. Ces éléments s'harmonisent à merveille avec une maîtrise virtuose des techniques graphiques.

L'histoire de l'art graphique ukrainien plonge ses racines dans une histoire séculaire. Il s'est développé dans plusieurs directions : l'illustration et la gravure de livres, le design industriel, l'art de l'affiche et la conception graphique pour expositions.

L'Académie d'imprimerie de Lviv, dont sont issus tous les artistes mentionnés dans cet article, formait une quarantaine d'étudiants par an. Ils y étudiaient le dessin classique, la composition, les techniques de gravure et la production de livres imprimés. Nos professeurs étaient des graphistes de renom : Youri Tcharychnikov, Ivan Ostafijchuk, Bohdan Pikulicki, Volodymur Pinigin, Zenoviy Ketzalo, Victoria Kovalchuk et d'autres.

Avant le début de la guerre en 2022, il existait trois ateliers de lithographie artistique : à l'Université d'État, dans les locaux de l'Union des artistes et à l'Académie de l'imprimerie. Aujourd'hui, il n'en reste qu'un, à l'Académie de l'imprimerie, dirigé par Serhej Ivanov, chef du département des arts graphiques.

Cet article a pour but de présenter l'art de l'ex-libris et des petits formats graphiques ukrainiens, domaine dans lequel travaillent la plupart de mes amis et collègues. L'avantage de l'ex-libris est qu'un artiste peut participer à des concours internationaux et à des expositions d'estampes avec des exemplaires signés de ses œuvres, sans risquer de perdre les originaux, souvent de grande taille et de grande valeur.

Je souhaite maintenant présenter brièvement quelques-uns des artistes dont les œuvres sont présentées dans cet article :

Les œuvres de Serhij Khrapov captivent par leur grande maîtrise technique et leur expressivité illustrative. L'humour et les éléments grotesques sont des caractéristiques typiques de ses ex-libris. Il vit et travaille à Lviv.

Les œuvres d'Oleg Denysenko se caractérisent par un sens aigu de la composition et un goût prononcé pour l'écriture manuscrite, qui apparaît souvent comme fond décoratif dans ses gravures. Il travaille avec des techniques classiques telles que la gravure à l'eau-forte, la peinture sur bois et la sculpture. Son intérêt pour la numismatique se reflète dans le style de ses œuvres, qui évoque l'imaginaire des pièces antiques. Oleg a remporté de nombreux concours d'art graphique à travers le monde.

Kostiantyn Kalynovich admire les grands maîtres comme Bruegel, Dürer et Bosch. Son extraordinaire finesse et sa précision quasi microscopique dans la représentation des détails

Mykhailo Drymailo

sont véritablement impressionnantes. Il travaille exclusivement avec la technique de la gravure à l'eau-forte et la pointe sèche. Ses peintures à l'huile et ses aquarelles ont été exposées dans toute l'Europe. La finesse et la précision caractérisent son style artistique. Il vit et travaille à Kiev depuis le début de la guerre d'invasion russe dans sa ville natale de Lougansk en 2013.

ROMAN ROMANYSHYN travaille la sculpture, la peinture et la gravure en couleurs. Il intègre avec brio le style folklorique ukrainien dans ses ex-libris et ses estampes. Ses œuvres graphiques se caractérisent par une composition décorative rigoureuse et une palette de couleurs chaudes.

Il a grandement contribué à la formation de jeunes artistes, comme son élève Mykhailo Drymailo.

MYKHAILO DRYMAILO est un artiste prometteur de la jeune génération, chef d'atelier à l'Académie d'imprimerie. Il a succédé à son professeur d'art, Roman Romanyshyn.

Mykhailo explore les traditions folkloriques ukrainiennes et japonaises à travers l'expérimentation des couleurs et la composition décorative.

KOSTIANTYN ANTIUKHIN

vit et travaille à Kiev. Ses nombreuses représentations de femmes légendaires et fantastiques dans ses ex-libris mêlent mythologie et mysticisme. La richesse des détails et la combinaison de diverses techniques graphiques dans ses gravures en font de véritables chefs-d'œuvre de l'art graphique. Il travaille avec une grande précision, en se concentrant sur les moindres détails, dans la lignée des traditions des maîtres anciens.

OLEG DERHACHOV

Je dois dire que l'expérimentation et la tradition classique ont toujours été au cœur de mon travail artistique.

L'ex-libris est l'un de mes domaines de prédilection, mais j'affectionne également la sculpture en bronze, la peinture et l'illustration de livres.

J'utilise souvent des personnages grotesques et l'humour dans mes ex-libris. Je m'inspire des techniques et des méthodes des maîtres anciens. Je vis et travaille en France depuis 2019.

SERHEJ IVANOV

Doyen du département de graphisme de l'Académie d'imprimerie de Lviv. Artiste aux multiples talents, il pratique diverses techniques, telles que la gravure, la sculpture en bronze et la peinture. Ses thèmes de prédilection sont la littérature, la mythologie et l'histoire ukrainienne.

Depuis 2000, Serhej partage son expérience avec les jeunes générations d'étudiants du département de graphisme.

Konstantyn Antioukhin

МАГІЯ МАЙСТЕРСТВА УКРАЇНСЬКОЇ ГРАФІЧНОЇ ШКОЛИ.

У цій короткій статті я спробую представити тих художників, з якими я особисто познайомився під час мого перебування у Львові з 1979 по 2005 рік. Цей період був дуже важливим для моєї майбутньої художньої кар'єри, і ці люди допомогли мені здобути досвід у художній майстерності.

Головними відмінними рисами української графіки, що базуються на міцній академічній базі, є ліричний романтизм, філософія та глибокі національні рути. Ці речі блискуче поєднуються з віртуозним володінням графічними техніками.

Історія української графіки має глибоке, багатовікове коріння. Українська графіка розвивалася в кількох напрямках – книжкова графіка та ілюстрація, промисловий дизайн, плакатне мистецтво та графіка для стендових виставок.

Львівська академія друкарства, яку закінчили всі художники, згадані в цій статті, щороку готувала близько 40 студентів. Вони вивчали класичний малюнок, композицію, техніку друкарства та книгодрукарське виробництво. Нашими професорами були відомі графіки – Юрій Чаришніков, Іван Остафійчук, Богдан Пікулицький, Володимир Пінігін, Зеновій Кецало, Вікторія Ковальчук та інші.

До початку війни у 2022 році існувало три художні літографічні студії – у Державному університеті, у будівлі Співки художників та одна в Академії друкарства. Сьогодні залишилася лише одна – в Академії друкарства, якою керує завідувач кафедри графічного мистецтва Сергій Іванов.

Мета моєї статті – представити мистецтво українського екслібрису та малих графічних форм, у яких працює більшість моїх друзів та колег. Перевага мистецтва екслібрису полягає в тому, що художник може брати участь у міжнародних конкурсах та виставках друкарства з підписаними копіями своїх робіт, не ризикуючи втратити великі та цінні оригінали своїх робіт.

Далі я хотів би коротко представити деяких художників, чії роботи представлені в цій статті:

Роботи **СЕРГІЯ ХРАПОВА** захоплюють високою майстерністю та ілюстративною виразністю. Гумор та гротескні елементи є типовими рисами його екслібрисів. Живе та працює у Львові.

Творчість **ОЛЕГА ДЕНИСЕНКА** характеризується суворим почуттям композиції та любов'ю до рукописних шрифтів, які часто виступають декоративним фоном у його графіці. Він працює з класичними техніками, такими як офорт, живопис по дереву та скульптура. Його інтерес до нумізматики відображається у стилі його робіт, що нагадують старовинні монетні уявлення. Олег є переможцем численних конкурсів графічного мистецтва по всьому світу.

КОСТЯНТИН КАЛИНОВИЧ є шанувальником старих майстрів, таких як Брейгель, Дюрер та Босх. Його надзвичайно тонке та майже мікроскопічно точне зображення

Serhij Hrapov

деталей справді вражає. Він працює виключно в техніці тонкого офорту та сухої голки. Його олійні та акварельні картини виставлялися по всій Європі. Витонченість та точність характерні для стилю його художника. Живе та працює в Києві з початку російської війни в його рідному Луганську у 2013 році.

РОМАН РОМАНИШИН працює в жанрах скульптури, живопису, кольорового офорту. Він майстерно поєднує національний український народний стиль у своїх екслібрисах та графіці. Його графічні роботи характеризуються суворою декоративною композицією та теплою кольоровою палітрою.

Він зробив великий внесок у навчання молодих художників, таких як його учень Михайло Дримайло.

МИХАЙЛО ДРИМАЙЛО — успішний художник молодого покоління, який працює в Академії друкарства керівником друкарського ательє. Він є наступником свого вчителя мистецтва Романа Романишина.

Михайло розвиває українські та японські народні традиції, засновані на кольоровому експерименті та декоративній композиції.

КОСТЯНТИН АНТЮХІН

живе та працює в Києві. Його численні зображення легендарних та фантастичних жінок в екслібрисах поєднують міфологію та містику. Велика кількість деталей та поєднання різних графічних технік в його офортах роблять їх справжніми шедеврами графічного мистецтва. Він працює з високою точністю, зосереджуючись на дрібних деталях, дотримуючись традицій старих майстрів.

ОЛЕГ ДЕРГАЧОВ

Мушу сказати, що експеримент та класичні традиції завжди привертали мою увагу під час створення моїх робіт.

Екслібрис – один з моїх улюблених стилів у мистецтві, але я також люблю бронзову скульптуру, живопис та книжкову ілюстрацію.

Я часто використовую гротескних персонажів та гумор у своїх екслібрисах. Я дотримуюся технік та методів старих майстрів. Живу та працюю у Франції з 2019 року.

СЕРГІЙ ІВАНОВ

Декан графічного факультету Львівської друкарської академії. Художник, який працює в різних техніках, таких як офорт, бронзова скульптура та живопис. Його улюблені теми – література, міфологія, українська історія.

Сергій ділиться своїм досвідом з молодшим поколінням, студентами графічного факультету з 2000 року.

Roman Romanyshin

MAGICZNE RZEMIOSŁO UKRAIŃSKIEJ SZKOŁY GRAFICZNEJ.

W tym krótkim artykule postaram się przedstawić artystów, których poznałem osobiście podczas mojego pobytu we Lwowie w latach 1979-2005. Ten okres był bardzo ważny dla mojej przyszłej kariery artystycznej, a ci ludzie pomogli mi zdobyć doświadczenie w rzemiośle artystycznym.

Głównymi cechami wyróżniającymi ukraińską grafikę, opartymi na solidnych podstawach akademickich, są liryczny romantyzm, filozofia i głębokie tradycje narodowe. Te cechy doskonale współgrają z wirtuozerskim opanowaniem technik graficznych.

Historia ukraińskiej grafiki ma głębokie, wielowiekowe korzenie. Ukraińska grafika rozwijała się w kilku kierunkach – grafika i ilustracja książkowa, wzornictwo przemysłowe, plakat oraz grafika wystawowa.

Lwowska Akademia Druku, którą ukończyli wszyscy artyści wymienieni w tym artykule, kształciła rocznie około 40 studentów. Studiowali oni rysunek klasyczny, kompozycję, techniki graficzne i produkcję drukarską książek. Nasi profesorowie byli znanymi grafikami – Jurij

Czarysznikow, Iwan Ostafijczuk, Bohdan Pikulicki, Wołodymur Pinigin, Zenowij Ketzalo, Wiktoria Kowalczuk i inni.

Przed wybuchem wojny w 2022 roku istniały trzy pracownie litografii artystycznej – na Uniwersytecie Państwowym, w budynku Związku Artystów oraz jedna w Akademii Grafiki. Do dziś zachowała się tylko jedna – w Akademii Grafiki, którą kieruje Kierownik Katedry Grafiki Serhij Iwanow.

Celem mojego artykułu jest przedstawienie sztuki ukraińskiego ekslibrisu i małych form graficznych, którymi zajmuje się większość moich przyjaciół i współpracowników. Zaletą sztuki ekslibrisu jest to, że artysta może brać udział w międzynarodowych konkursach i wystawach graficznych z sygnowanymi egzemplarzami swoich prac, nie ryzykując utraty dużych i cennych oryginałów.

Poniżej chciałbym krótko przedstawić niektórych artystów, których prace są prezentowane w tym artykule:

Роботи СЕРГІЯ ХРАПОВА захоплюють високою майстерністю та ілюстративною виразністю. Гумор та гротескні елементи є типовими рисами його екслібрисів. Живе та працює у Львові.

Творчість ОЛЕГА ДЕНИСЕНКА характеризується суворим почуттям композиції та любов'ю до рукописних шрифтів, які часто виступають декоративним фоном у його графіці. Він працює з класичними техніками, такими як офорт, живопис по дереву та скульптура. Його інтерес до нумізматики відображається у стилі його робіт, що нагадують старовинні монетні уявлення. Олег є переможцем численних конкурсів графічного мистецтва по всьому світу.

КОСТЯНТИН КАЛИНОВИЧ є шанувальником старих майстрів, таких як Брейгель, Дюрер та Босх. Його надзвичайно тонке та майже мікроскопічно точне зображення деталей справді вражає. Він працює виключно в техніці тонкого офорту та сухої голки. Його олійні та акварельні картини виставлялися по всій Європі. Витонченість та точність характерні для стилю його художника. Живе та працює в Києві з початку російської війни в його рідному Луганську у 2013 році.

РОМАН РОМАНИШИН працює в жанрах скульптури, живопису, кольорового офорту. Він майстерно поєднує національний український народний стиль у своїх екслібрисах та графіці. Його графічні роботи характеризуються суворою декоративною композицією та теплою кольоровою палітрою.

Він зробив великий внесок у навчання молодих художників, таких як його учень Михайло Дримайло.

МИХАЙЛО ДРИМАЙЛО — успішний художник молодого покоління, який працює в Академії друкарства керівником друкарського ательє. Він є наступником свого вчителя мистецтва Романа Романишина.

Михайло розвиває українські та японські народні традиції, засновані на кольоровому експерименті та декоративній композиції.

КОСТЯНТИН АНТЮХІН

живе та працює в Києві. Його численні зображення легендарних та фантастичних жінок в екслібрисах поєднують міфологію та містику. Велика кількість деталей та поєднання різних графічних технік в його офортах роблять їх справжніми шедеврами графічного мистецтва. Він працює з високою точністю, зосереджуючись на дрібних деталях, дотримуючись традицій старих майстрів.

ОЛЕГ ДЕРГАЧОВ

Мушу сказати, що експеримент та класичні традиції завжди привертали мою увагу під час створення моїх робіт.

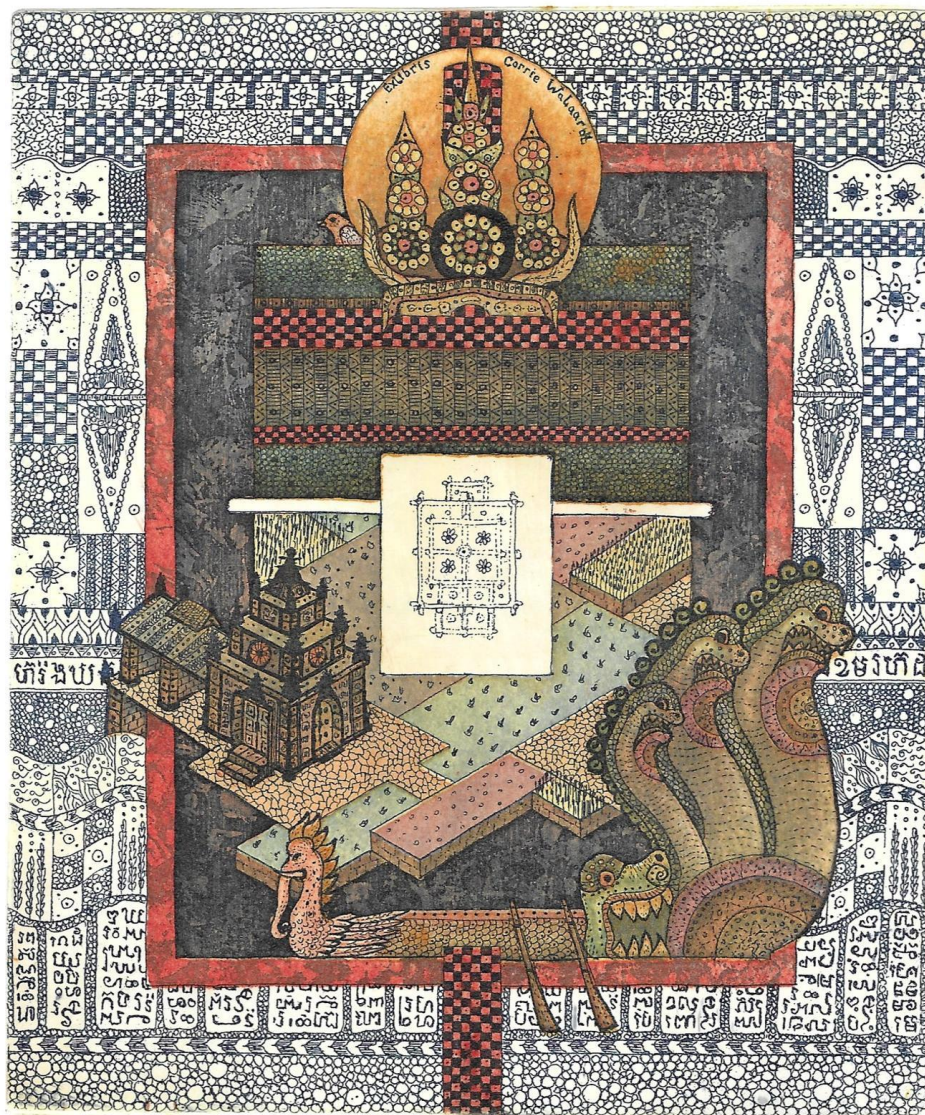
Екслібрис – один з моїх улюблених стилів у мистецтві, але я також люблю бронзову скульптуру, живопис та книжкову ілюстрацію.

Я часто використовую гротескних персонажів та гумор у своїх екслібрисах. Я дотримуюся технік та методів старих майстрів. Живу та працюю у Франції з 2019 року.

СЕРГІЙ ІВАНОВ

Декан графічного факультету Львівської друкарської академії. Художник, який працює в різних техніках, таких як офорт, бронзова скульптура та живопис. Його улюблені теми – література, міфологія, українська історія.

Сергій ділиться своїм досвідом з молодшим поколінням, студентами графічного факультету з 2000 року.

47/50 "Angkor" 03,0513 Drimaylo M. 2023

Ex libris meeting in Gallery Epreuve d'Artiste in Antwerp

Oleg Derhachov shared the information from Graphia on Facebook as follows:

Ex libris meeting in Gallery Epreuve d'Artiste in Antwerp on Saturday March 7th. Very cosy, very relaxed!

At the same time an exhibition of the ex libris work made by Rita Vandevorst and Mykhailo Drimaylo, which can be visited until March 22nd.

Oleg Derhachov a partagé l'information de Graphia sur Facebook :

Rencontre autour d'ex-libris à la Galerie Epreuve d'Artiste à Anvers le samedi 7 mars.
Ambiance très conviviale et détendue !
Parallèlement, une exposition des ex-libris réalisés par Rita Vandevorst et Mykhailo Drimaylo est visible jusqu'au 22 mars.

Oleg Derhachov ha condiviso le informazioni di Graphia su Facebook come segue:

Incontro di ex libris alla Galleria Epreuve d'Artiste di Anversa sabato 7 marzo. Molto accogliente, molto rilassato!

Contemporaneamente, una mostra di ex libris realizzati da Rita Vandevorst e Mykhailo Drimaylo, visitabile fino al 22 marzo.

Олег Дергачов поділився інформацією з Graphia у Facebook:

Зустріч екслібрисів у галереї Epreuve d'Artiste в Антверпені в суботу, 7 березня. Дуже затишно, дуже розслаблено!

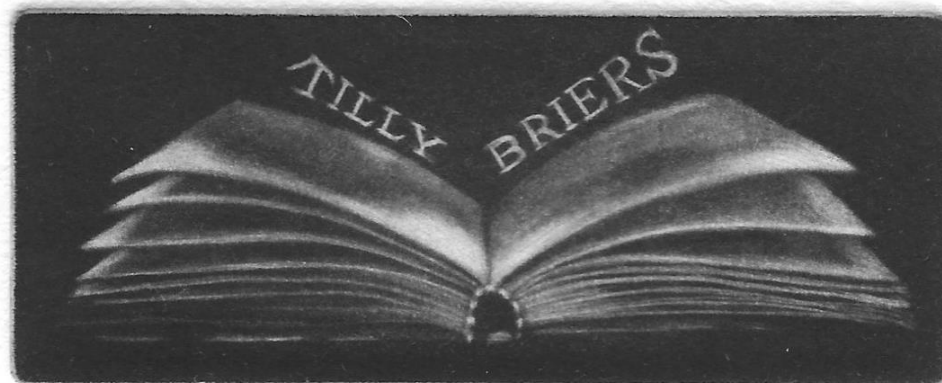
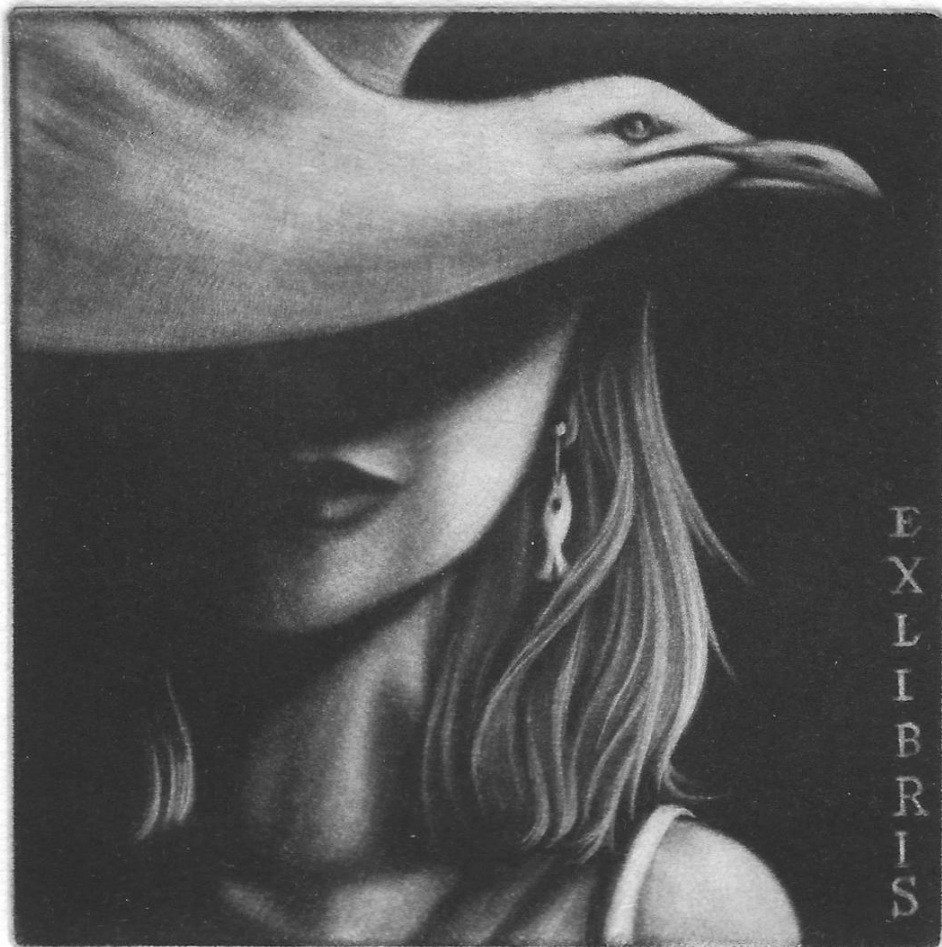
В той же час відкриється виставка екслібрисів Ріти Вандеворст та Михайла Дрімайла, яку можна відвідати до 22 березня.

Oleg Derhachov compartió la información de Graphia en Facebook de la siguiente manera:
Reunión de ex libris en la Galería Epreuve d'Artiste de Amberes el sábado 7 de marzo. ¡Un ambiente muy acogedor y relajado!
Simultáneamente, se presentará una exposición de las obras de ex libris de Rita Vandevorst y Mykhailo Drimaylo, que podrá visitarse hasta el 22 de marzo.

Олег Дерхачов поделился информацией от Graphia на Facebook следующим образом:
Встреча экслибрисов в галерее Epreuve d'Artiste в Антверпене в субботу, 7 марта.
Очень уютно, очень непринужденно!
Тем временем проходит выставка работ в жанре экслибриса, созданных Ритой Вандеворст и Михаилом Дримайло, которую можно посетить до 22 марта.

Oleg Derhachov 在 Facebook 上分享了 Graphia 的以下資訊：3 月 7 日星期六，在安特衛普的 Gallery Epreuve d'Artiste 畫廊將舉辦藏書票聚會。氛圍溫馨輕鬆！
同時，也將舉辦 Rita Vandevorst 和 Mykhailo Drimaylo 的藏書票作品展，展期至 3 月 22 日。

オレグ・デルハチヨフは、Graphiaからの情報をFacebookで次のようにシェアしました。

3月7日（土）、アントワープのギャラリー・エプルーヴ・ダルティストで蔵書整理会を開催します。とてもアットホームで、リラックスした雰囲気でした！

同時に、リタ・ヴァンデヴォルストとミハイロ・ドリマイロによる蔵書整理作品展も開催されます。3月22日までご覧いただけます。

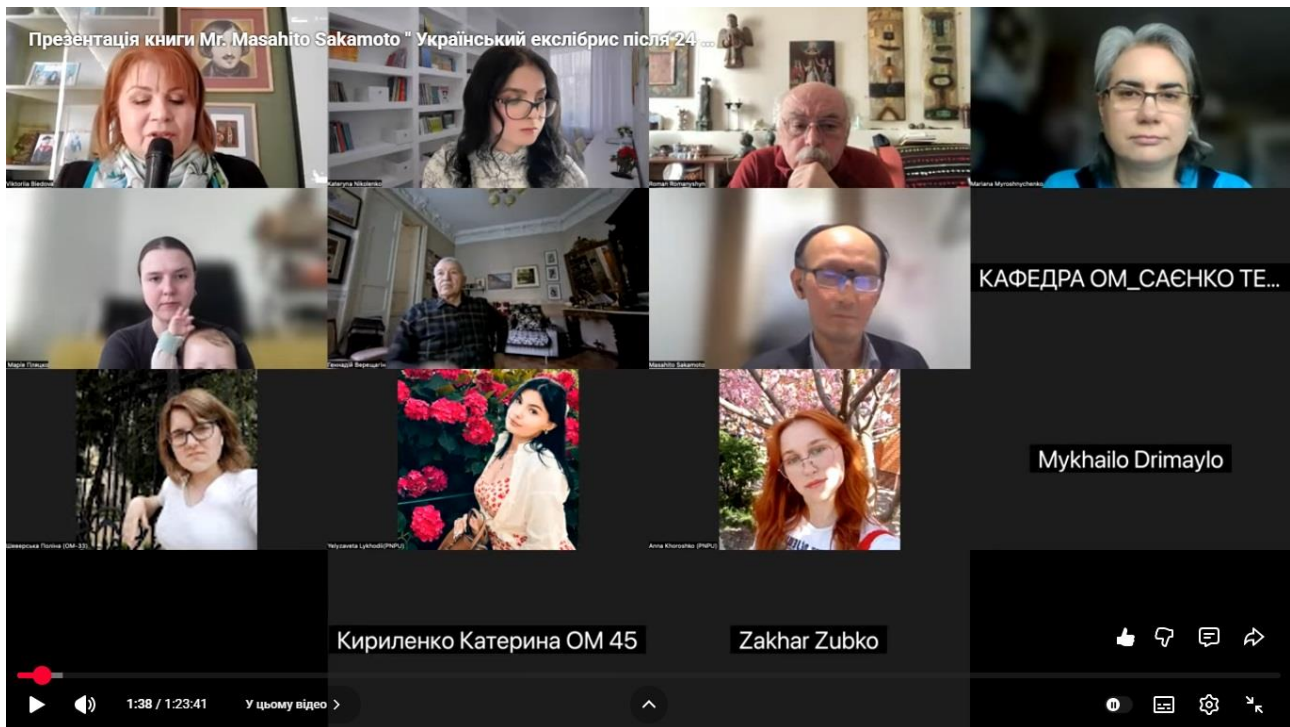
The organiser and moderator of the International presentation – Professor Olha Nikolenko

Ukrainian Exlibris in Wartime: Presentation of Masahito Sakamoto's Book and the Persistence of Graphic Language

On March 23, 2026, the Museum “Gogol and Ukraine” of the V. G. Korolenko Poltava National Pedagogical University (PNPU) hosted an international presentation of the book by Japanese researcher and collector Masahito Sakamoto "Ukrainian Exlibris after February 24, 2022". The publication, which was published in Kyiv in 2025, is a unique document of the era that records the development of Ukrainian bookplate art during a time of great trials.

The central figure of the event was the author himself, Mr. Masahito Sakamoto, a well-known enthusiast and popularizer of Ukrainian art in Japan. In his address, he emphasized that this book is a symbol of unwavering solidarity and friendship between Japan and Ukraine. Mr. Sakamoto gave a lecture on the evolution of world and Ukrainian bookplates, noting the high skill and indomitability of Ukrainian artists, who continue to create in conditions of war.

The event, organized by the departments of World Literature (moderator - Professor Olha Nikolenko) and Fine Arts, brought together graphic artists, scholars and international partners. The Vice President of Saitama University (Japan), Professor Susumu Nonaka, spoke with words of support. The historical context of the genre was emphasized by the Director of

*Participants of the International presentation (from left to right):
 Prof. Olha Nikolenko, Kateryna Nikolenko, Roman Romanyshyn, Maiana Myroshnychenko,
 Marie Platsko, Gennadiy Vereschagin, Masahito Sakamoto,
 students of the Poltava National Pedagogical University named after V. G. Korolenko*

the M. A. Zhovtobryukh Library, Valentyna Orekhova, presenting the university's collection of ancient and modern bookplates.

Leading Ukrainian masters of printmaking took part in the presentation: Gennadiy Vereschagin, Roman Romanyshyn, Mariana Myroshnychenko, Mykhailo Drimaylo and Marie Plyatsko. They presented their new works created after February 24, 2022.

A special, deeply tragic moment was the commemoration of the volunteer artist Mira Kopcha, who died from a Russian drone strike in November 2025. Her exlibris, included in the book, became a visual manifesto of the invincibility of Ukrainian warrior artists.

In confirmation of the strength of institutional ties, artist Mariana Myroshnychenko donated to the museum her author's bookplate "Taras Bulba" and a unique copper seal with a portrait of M. V. Hohol. A significant accent was her anniversary exlibris, Opus No. 50, created for Masahito Sakamoto: a work dedicated to St. Maximilian Kolbe, symbolically uniting the tragedies of Japan (Nagasaki), Poland (Auschwitz), and Ukraine.

The presentation confirmed that the Ukrainian graphic school of exlibris remains an integral part of the global artistic process, developing the language of graphics as a powerful tool for recording complex historical memory.

Video recording of the event: <https://youtu.be/VHxmQsZ-68>

You can read Masahito Sakamoto's book "Ukrainian Exlibris after February 24, 2022: Glance from Japan" by the link: <https://doi.org/10.33989/pnpu.881>

The book Masahito Sakamoto "Ukrainian Exlibris after February 24, 2022" with exlibris "Taras Bulba" and bust of M. V. Hohol

Ukrainische Exlibris in Kriegszeiten: Präsentation von Masahito Sakamotos Buch und die Beständigkeit der Bildsprache

Am 23. März 2026 veranstaltete das Museum „Gogol und die Ukraine“ der Nationalen Pädagogischen Universität Poltawa (PNPU) eine internationale Präsentation des Buches „Ukrainische Exlibris nach dem 24. Februar 2022“ des japanischen Forschers und Sammlers Masahito Sakamoto. Die 2025 in Kiew erschienene Publikation ist ein einzigartiges Zeitdokument, das die Entwicklung der ukrainischen Exlibris-Kunst in einer Zeit großer Herausforderungen festhält.

Im Mittelpunkt der Veranstaltung stand der Autor selbst, Masahito Sakamoto, ein bekannter Förderer und Vermittler ukrainischer Kunst in Japan. In seiner Rede betonte er, dass dieses Buch ein Symbol für die unerschütterliche Solidarität und Freundschaft zwischen Japan und der Ukraine sei. Herr Sakamoto hielt einen Vortrag über die Entwicklung der weltweiten und ukrainischen Exlibris und hob das hohe Können und die Unbeugsamkeit ukrainischer Künstler hervor, die auch unter Kriegsbedingungen weiterhin künstlerisch tätig sind.

(from left to right):

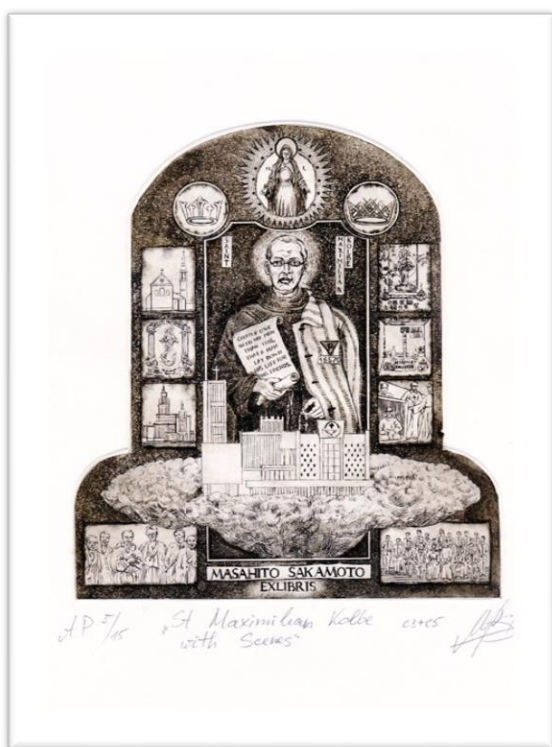
Associate Professor of the Department of World Literature Tetiana Koneva, Head of the Department of Ukrainian Language, Associate Professor Svitlana Pedchenko, Director of the Library of the PNPV Valentyna Orekhova, Head of the Department of World Literature, Professor Olha Nikolenko, Dean of the Faculty of Ukrainian Philology and Journalism, Associate Professor Oksana Kyrylchuk, Associate Professor of the Department of Ukrainian Language Tetiana Nikolashyn

Die Veranstaltung, organisiert von den Fachbereichen Weltliteratur (Moderation: Professorin Olha Nikolenko) und Bildende Kunst, brachte Grafiker, Wissenschaftler und internationale Partner zusammen. Der Vizepräsident der Saitama-Universität (Japan), Professor Susumu Nonaka, sprach unterstützende Worte. Den historischen Kontext des Genres beleuchtete die Direktorin der M. A. Schowtobryuch-Bibliothek, Valentyna Orekhova, anhand der Präsentation der universitären Sammlung antiker und moderner Exlibris.

Führende ukrainische Meister der Druckgrafik nahmen an der Präsentation teil: Genadiy Vereschagin, Roman Romanyshyn, Mariana Myroshnychenko, Mykhailo Drimaylo und Marie Plyatsko. Sie präsentierten ihre neuen Werke, die nach dem 24. Februar 2022 entstanden sind.

Ein besonderer, zutiefst tragischer Moment war das Gedenken an die freiwillige Künstlerin Mira Kopcha, die im November 2025 bei einem russischen Drohnenangriff ums Leben kam. Ihr Exlibris, das in dem Buch abgebildet ist, wurde zu einem visuellen Manifest der Unbesiegbarkeit ukrainischer Künstlerinnen und Künstler.

Als Zeichen der engen institutionellen Verbindungen schenkte die Künstlerin Mariana Myroshnychenko dem Museum ihr Autoren-Exlibris „Taras Bulba“ und ein einzigartiges Kupfersiegel mit einem Porträt von M. V. Hohol. Ein bedeutender Höhepunkt war ihr Jubiläums-Exlibris, Opus Nr. 50, das sie für Masahito Sakamoto schuf: ein Werk, das dem

1. "St. Maximilian Kolbe with Scenes"
Ex Libris Masahiti Sakamoto
C3+C5, 2026

2. "Taras Bulba"
Exlibris Museum "Hohol and Ukraine"
C+X3+col, 2025

Heiligen Maximilian Kolbe gewidmet ist und symbolisch die Tragödien Japans (Nagasaki), Polens (Auschwitz) und der Ukraine vereint.

Die Präsentation bestätigte, dass die ukrainische Schule der Exlibris-Grafik weiterhin ein integraler Bestandteil des globalen künstlerischen Prozesses ist und die Bildsprache als wirkungsvolles Instrument zur Aufzeichnung komplexer historischer Erinnerungen weiterentwickelt.

Videoaufzeichnung der Veranstaltung: <https://youtu.be/VHxmQsZ-68>

Sie können Masahito Sakamotos Buch „Ukrainian Exlibris after February 24, 2022: Glance from Japan“ unter folgendem Link lesen: <https://doi.org/10.33989/pnpu.881>

Український екслібрис у воєнний час: презентація книги Масахіто Сакамото «Книга та стійкість графічної мови»

23 березня 2026 року в музеї «Гоголь і Україна» Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (ПНПУ) відбулася міжнародна презентація книги японського дослідника та колекціонера Масахіто Сакамото «Український екслібрис після 24 лютого 2022 року». Видання, яке вийшло друком у Києві у 2025 році, є унікальним документом епохи, що фіксує розвиток українського екслібрисного мистецтва в часи великих випробувань.

Центральною фігурою заходу став сам автор, пан Масахіто Сакамото, відомий ентузіаст і популяризатор українського мистецтва в Японії. У своєму виступі він наголосив, що ця книга є символом непохитної солідарності та дружби між Японією та Україною. Пан Сакамото прочитав лекцію про еволюцію світового та українського екслібрису, відзначивши високу майстерність та незламність українських художників, які продовжують творити в умовах війни.

Захід, організований кафедрами світової літератури (модератор – професор Ольга Ніколенко) та образотворчого мистецтва, зібрав художників-графіків, науковців та міжнародних партнерів. Зі словами підтримки виступив віце-президент Сайтамського університету (Японія), професор Сусуму Нонака. Історичний контекст жанру наголосила директорка бібліотеки імені М. А. Жовтобрюха Валентина Орехова, представивши колекцію старовинних та сучасних екслібрисів університету.

У презентації взяли участь провідні українські майстри друкарства: Геннадій Верещагін, Роман Романишин, Мар'яна Мирошниченко, Михайло Дрімайло та Марія Пляцко. Вони представили свої нові роботи, створені після 24 лютого 2022 року.

Особливим, глибоко трагічним моментом стало вшанування пам'яті художниці-волонтерки Міри Копчі, яка загинула внаслідок удару російського безпілотною у листопаді 2025 року. Її екслібрис, що увійшов до книги, став візуальним маніфестом непереможності українських художників-воїнів.

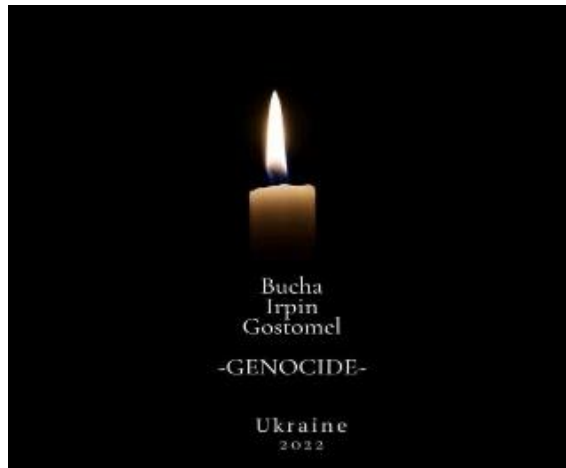
На підтвердження міцності інституційних зв'язків художниця Мар'яна Мирошниченко передала музею свій авторський екслібрис «Тарас Бульба» та унікальну мідну печатку з портретом М. В. Гоголя. Значним акцентом став її ювілейний екслібрис, Opus No. 50, створений для Масахіто Сакамото: твір, присвячений Святому Максиміліану Кольбе, що символічно об'єднує трагедії Японії (Нагасаки), Польщі (Аушвіц) та України.

Презентація підтвердила, що українська графічна школа екслібрису залишається невід'ємною частиною світового художнього процесу, розвиваючи мову графіки як потужний інструмент для фіксації складної історичної пам'яті.

Відеозапис заходу: <https://youtu.be/VHxmQsZ-68>

Ви можете ознайомитися з книгою Масахіто Сакамото «Український екслібрис після 24 лютого 2022 року: Погляд з Японії» за посиланням:

<https://doi.org/10.33989/pnpu.881>

Mariana Myroshnychenko

Ukraine for ever

Worldwide! – also Gaza

Fecit Stanislav Hlinovsky, CZ, 1972

FISAE Newsletter

© Klaus Rödel, Nordre Skanse 6, DK 9900 Frederikshavn, ☎ +45 2178 8992 ▪ E-mail: klaus@roedel.dk